

Kutsekoja mõttekoda

Eesti Õpetajate Liit

Margit Timakov

18. märts 2025

Õpetaja kutsed

õpetaja, tase 6

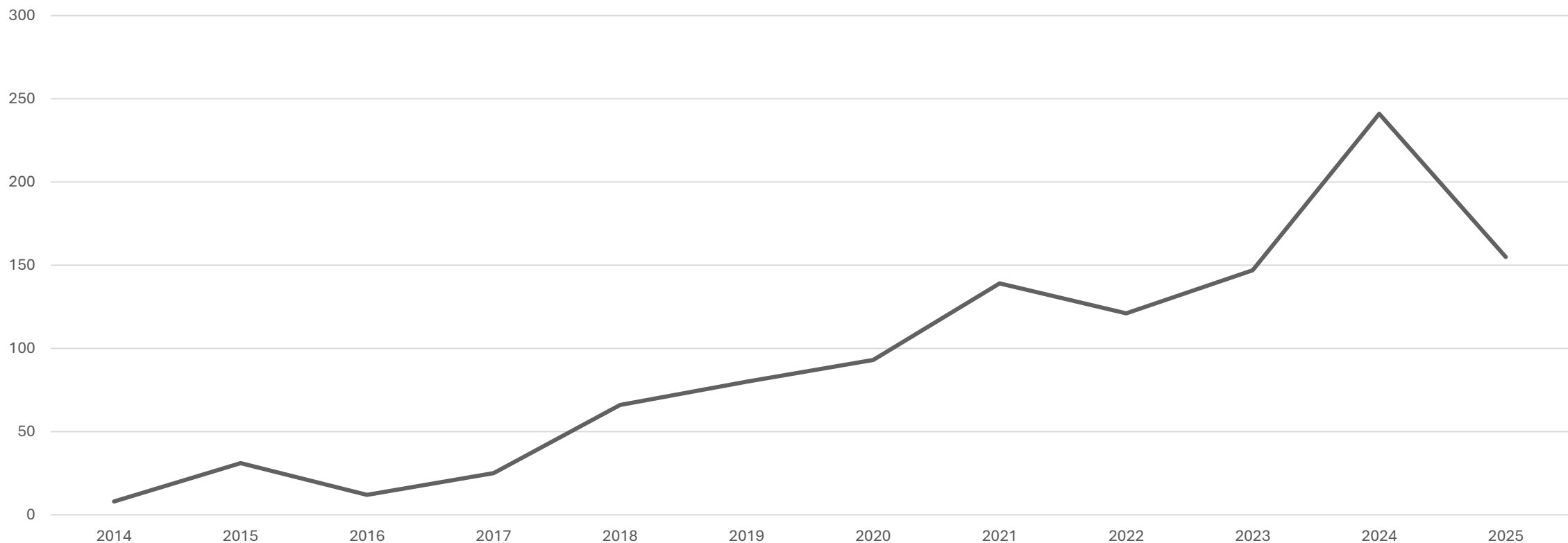
õpetaja, tase 7

vanemõpetaja, tase 7

meisterõpetaja, tase 8

Õpetaja töömaailma kutseid 10 aastaga

Väljastatud õpetaja kutseid 2014-2024, võrdlusena selle aasta esimese taotlusvooruga taotluste hulk

Kutse taotlemise protsess

Avaldus + portfolio + vestlus

Kompetentsidepõhine, tõendusmaterjale ja eneseanalüüsi sisaldav portfolio

(Täiendavad küsimused)

30-minutiline vestlus (viimastel aastatel veebis) kolmeliikmelise hindamiskomisjoniga

**Taotlejad ja
hindajad
õpetaja kutse-
protsessis ...**

**kiire liikumine,
üks eesmärk ja
suund**

TAOTLEJA - KES?

Ettekirjutus koolile, kvalifikatsioonile mitte vastamine – õpetaja, tase 7

Enda soov, karjääripööraja – kvalifikatsioonile mitte vastamine – õpetaja, tase 7

Enda soov, professionaalne areng – vanemõpetaja, meisterõpetaja

Mida vajab taotleja?

Arusaamist:

mõisted, terminoloogia – nt alakompetents, kutse
taotlemine vs kutsetunnistuse taotlemine

kus taotlusprotsessis ollakse

Kinnitust, toetust

TAOTLEJAD - toetus

Koduleht: alustamise 5 sammu + näidisportfoolio + hindamislehed

Infoseminarid-tutvustused enne vooru (neli korda kuus)

Küsimustik

Otsus + H3 koos tagasisidega

Meistriklass – taastõendamine

TAOTLEJAD

Koduleht

Alusta siit: 5 sammu kutse taotlemisega alustamiseks + e-portfoolio näidis

Sissejuhatav lühike ülevaade kutse taotlemisest:

Kutse taotlemisega alustamise 5 sammu

Näidisportfoolio

Enne portfoolio ja eneseanalüüsi juurde asumist, loe korralikult läbi kõik **kutse taotlemisega alustamise 5 sammu**.

1. Loe läbi **taotletava taseme** kutsestandard (õpetaja, tase 6; õpetaja, tase 7; vanemõpetaja, tase 7; meisterõpetaja, tase 8). Pööra tähelepanu kindlasti ka läbivatele kompetentsidele.
2. **Vali keskkond**, kus teed enda e-portfoolio (tekstifailist ei piisa). Mõned variandid: nt Google sites, weebly, blogger, wordpress.
3. Kavanda e-portfoolio **struktuur**, st kuidas oma portfoolio üles ehitad: kas a) kutsestandardi kompetentside põhiselt või b) õpetajatöö tervikmudeli alajaotuste põhiselt (vt Joonis 1).
4. Otsusta, millest alustad: vaata alapunkte, loo seoseid (mh viitamine) ja analüüsi tervikuna oma tegevust, tuues näiteid **isiklikest kogemustest**.

Analüüsides on hea kasutada küsimusi - Mida? Miks? Mis sellest juhtub? Kuhu edasi? (vt Tabel 1). Kajasta samuti läbivaid kompetentse.

	Mida teen?	Miks seda teen?	Mis sellest muutub?	Kuhu soovin edasi liikuda - arengueesmärgid
nt Teadlikkus lapse arengust				
nt Õppija motivatsiooni toetamine				
nt Erivajaduste märkamine				

Tabel 1. Abiks eneseanalüüsil.

5. Lisa võimalikult mitmekesine **tõendusmaterjal**, et hindamiskomisjonil tekiks sinust kui õpetajast adekvaatne pilt.

Võimalused, kuidas ja millega tõendada

- 1) tõendid, tunnistused
- 2) pildid, videod, audiosalvestised, lingid, meediakajastused
- 3) analüüs (kuidas, mis muutus, mida saab järeldada), refleksioon
- 4) tagasiside, soovituskirjad
- 5) näited, dokumendid (kavad, vormid, raportid, töölehed, jne)
- 6) isiklik tõenduspõhine seisukoht (väide + näide)

PEA MEELES: Mõtle läbi, milliseid punkte on hea analüüsida, milliseid tõendada näidete ja muude materjalidega. Ole loov tõendamaks, et sul on konkreetne kompetents

Õpetaja portfoolio

Näidis

Käesolev näidis on mõeldud kutse taotleja abistamiseks - see on osa hindamisstandardist ehk selle põhjal hindab hindamiskomisjon kompetentside avaldumist:

- aluseks on kutsestandard õpetaja, tase 7
- abistavad küsimused põhinevad kutsestandardi tegevusnäitajatel
- portfoolio alamlehtede jaotus võib olla nii üleval horisontaalselt, aga ka külje peal vertikaalselt,
- abistavatele küsimustele vastamine enda portfoolios ning lisatud tõendusmaterjalid aitavad Sul tõendada enda pedagoogilisi

Standard vs eripära

Kuigi kutse taotlemine põhineb kutsestandardil on see protsess loominguline ja toetab Sinu eripära õpetajana.

Kuidas? Esiteks läbi selle, millisel moel Sinu kompetentsid avalduvad, milliseid materjale ning metoodikat enda igapäevatöös kasutad. Teiseks on Sul õpetajana kindlasti oma südamelähedasi teemasid, mis on suunanud Sinu laual olevaid täiendavaid tööülesandeid ning arendanud Sinu kompetentse.

Just see teebki Sinust õpetajana ning ka Sinu portfooliost ainulaadse.

Kust alustada?

1. Portfoolio tegemiseks tee endale selgeks lehekülje **jaotus, PUU** - mille alusel infot jaotama hakkad? Käesolev näide on tehtud keskkonnas google sites, aga sobivad kindlasti ka teised keskkonnad. Käesolevas näites on alamlehtede valikuriba üleval horisontaalselt, aga ehk soovid hoopis valida vasakpoolse ja vertikaalse jaotuse.
2. Kogu kokku **erinevaid materjale**, mida kasutada: enda pilte, tööendeid, töölehti, õpilaste ja vanemate tagasiside, jne.
3. Pane paika **kindel regulaarne aeg**, millal enda portfoolioga tegeled - nt igal teisipäeva õhtul kella 20-21 või laupäeva hommikul 8-10, siis on tõenäoline, et jõuad edasi.

Mida tähendab õpetaja e-portfoolio? Jah? Ei?

JAH: koduleht

JAH: kutsekompetentside jaotusega, tõendusmaterjalidega

JAH: sisaldab analüüse ja eneserefleksiooni

EI: paarisaja leheküljeline linkidega tekstidokument

EI: üks kaust Google drives

EI: koosneb ainult kirjeldustest

NB! Valitavad kompetentsid nt õpetaja, tase 7 puhul on VALITAVAD.

Kui valid, ole valmis ka tõendama vastavalt tegevusnäitajatele.

Õpetamine

3. Õpetamine

3.1 Õppija arengu toetamine

Vasta nendele kutsestandardi tegevusnäitajatele põhinevatele küsimustele:

3.1.1 Kuidas arvestan õppijate erinevate huvide, võimete ja vajadustega (sh hariduslike erivajadustega)?

3.1.2 Kuidas arvestan õppija toetamisel tunnetusprotsessidega (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine, täidesaatvad funktsioonid)?

3.1.3 Kuidas kogun andmeid õppijate arengu ja õppeprotsessi tõhususe kohta?

3.1.4 Kuidas kasutan digitehnoloogiaid õppijate kaasamiseks ja õpiteede personaliseerimiseks?

Töendusvõimalused e-portfoolios. NÄITEKS: lingid, fotod, kirjeldused, näited, kuva-tõmmised, viited artiklitele jne

Toon näiteid õppijate erinevate huvide, võimete, vajaduste arvestamise ja tunnetusprotsesside toetamise kohta. Näited kogutud tagasisidest. Analüüsin enda panust õppijate õppimisse kaasamisel. Analüüsin eesmärgipärast digitehnoloogia kasutamist näidete abil. Kirjeldan oma kogemust õpiteede personaliseerimisel.

3.2 Klassi/rühma juhtimine

Õpetajakutsete hindamislehed

Hindamiskomisjon kasutab kutsetaotluse hindamisel vastava taseme hindamislehte ja täiendavat portfoolio, vajadusel täiendavate küsimuste ning vestluse põhjal.

Hindamisleht_Õpetaja tase 6

Laadi alla

Hindamisleht_Õpetaja tase 7

Laadi alla

Hindamisleht_Vanemõpetaja tase 7

Laadi alla

Hindamisleht_Meisterõpetaja tase 8

Laadi alla

1. Õppija toetamine		
Alakompetentsid	Abistavad küsimused tegevusnäitajate esitamiseks	Kommentaariid (tugevused, arendusvajadused) ja küsimused vestluseks
1.1 Teadlikkus õppija arengust ja õppimisest jah ei ?	1) arvestab oma töös õppija eripäradega (füüsiline, kognitiivne, emotsionaalne, kultuuriline, sotsiaalne areng) 2) toetab õppija üldpädevuste arengut ja grupiprotsesse 3) hoiab ennast kursis õppimist ja õppija arengut puudutava uuema teadmusega (uuringud, terminoloogia) 4) kasutab digilahendusi õppija toetamisel – teadlik, arvestab seotud riskidega	
1.2 Õppija tundmaõppimine jah ei ?	1) selgitab välja õppija ja rühma ainealase taseme, õpioskused, -motivatsiooni 2) teeb koostööd kolleegidega õppeprotsessist info kogumiseks 3) toetab õppija terviklikku arengut ja valmisolekut sh arenguvestluste kaudu	
1.3 Õppija individuaalsete õpivajaduste toetamine jah ei ?	1) selgitab välja tuge vajava õppija vajadused (individuaalsed õpivajadused sh teistest võimekam õppija) 2) kaasab tugispetsialiste, kolleege ja lapsevanemaid õppija toetusvajaduste väljaselgitamisel, õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ning rakendamisel 3) leiab sobiva õppemetoodika ja -vormi, jõukohastab õppe (kohandab õppematerjali, rakendab abivahendeid)?	
1.4 Koostöise õppija kujundamine jah ei ?	1) töötab välja ja visualiseerib ühistel väärtustel põhinevad kokkulepped koostöös õppijatega 2) suunab õppijaid üksteisega arvestama ja toetama võttes arvesse rühmaprotsesse ja dünaamikat 3) toetab ühtsustunnet oma koolis?	

Suurimad väljakutsed (taotlejatega)

Piisav teavitustöö – huvilisteni jõudmine

Taotlejate hulk on pöördvõrdelises seoses nende soovi/teadmiste/ettevalmistusega kutset taotleda – “tulen proovin”-suhtumine koormab süsteemi

Mida rohkem on taotlejaid, seda rohkem on vaja aega neid ka individuaalselt protsessi kestel toetada-julgustada

Võrgustik loomine-hoidmine: esmataotlejad, taastõendajad

Tagasiside õpetaja kutse taotlemise protsessile - taotlejad

1. Millisel põhjusel kutset taotlesite? *

Teie vastus

2. Kuidas hindate oma taotlemisele eelnevat valmidust eneserefleksiooniks ja portfoolio koostamiseks? *

	1	2	3	4	
kehv	☐	☐	☐	☐	väga hea

3. Milliseid takistusi-muresid-probleeme eneserefleksiooni ja portfoolio koostamisel kogesite? *

Teie vastus

4. Millise hinnangu annate kogu taotlusprotsessile *

	kehv	keskpärane	hea	väga hea
eelneva info kättesaadavus	☐	☐	☐	☐
taotlemise nõuete selgus	☐	☐	☐	☐
kirjavahetus kutsekoordinaatoriga	☐	☐	☐	☐
vestlus	☐	☐	☐	☐
tagasiside	☐	☐	☐	☐

Tagasiside taotlejatelt – küsimuste koond

Ajavahemikus 10.-12.12.2024 andis tagasisidet sügisele voorule 11 taotlejat:

1. Millisel põhjusel kutset taotlesite?
2. Kuidas hindate oma taotlemisele eelnevat valmidust eneserefleksiooniks ja portfolio koostamiseks?
3. Milliseid takistusi-muresid-probleeme eneserefleksiooni ja portfolio koostamisel kogesite?
4. Millise hinnangu annate kogu taotlusprotsessile – eelneva info kättesaadavus
taotlemise nõuete selgus
kirjavahetus kutsekoordinaatoriga
vestlus
tagasiside
5. Mida on see kutse taotlemise protsess teile andnud?

Täiendavad kommentaarid, soovitud taotlusprotsessi paremaks muutmiseks

HINDAJAD

Konkurss: uute inimeste leidmine

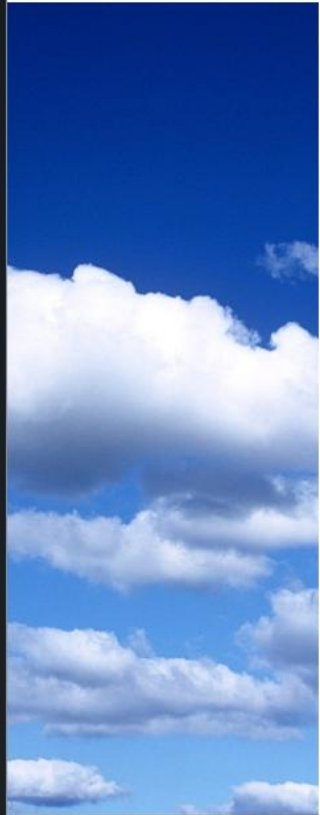
- kutse taotlenud õpetajad
- allüksuste, meie puhul ainelitute kaudu

Koolitus: seminarid (nt Raimo Ülavere, Grete Arro, Peeter Mehisto),
hindaja ABC

Tagasiside: küsimustik (kord aastas), arenguvestlus, voorukokkuvõte

Toetus: vooru eel ja järel, kirjavahetus, suhtlus

Komisjonides: uute kaasamine – väljaõpe ja toetus vanematelt olijatelt

Õpetaja kutsehindajad

Kasvuprogramm

Tallinnas 27.12.2024

Hindaja **ABC**

Õpetaja kompetentsuse hindajate väike käsiraamat ehk
põhitõed, tegevussammud ja töökord

Margit Timakov

Mari Karon

2024

Kutsehindajate tagasiside - kevad 2024

Meie plussid

Hindajate võrgustik – ägedad hindajad

Soov olla kaasas, kaasa mõelda, panustada

Meie tänane kutsekoordinaator ☺ - kniks ja kummardus!

Väljakutsed

Hindajate koormus (taotlusprotsessis ja sellest sõltumatult)

Arenguruum

Kodulehe ajakohastamine

Hindajaid kasvavalt juurde vaja

Hindamiskomisjonide töökvaliteedi
ühtlustamine - kvaliteedisüsteem

AITÄH!

Margit.Timakov@gmail.com